

Kütüphane ve Bilgi Merkezleri Platform Bülteni

Nisan-Haziran 2019| Sayı 6

▼ **ŞEHİR, KİTAP VE
KÜTÜPHANE**
S: 4

▼ **MARMARA'DAN
GÜNEYDOĞU'YA DEK
KARDEŞ KÜTÜPHANELER
İÇİN EL ELE BİYON
TOPLULUĞU**
S: 9

▼ **BİLGİ MERKEZİ OLARAK
MİLLET KIRAATHANELERİ**
S: 14

Editörden...

Merhabalar,

Kütüphaneler ve kütüphanecilik alanında yapılan hizmetlerden, yeniliklerden ve etkinliklerden haberdar olabilmek, birlik olabilmek adına oluşturduğumuz, dijital olarak yayınlanmaya başlanan bültenin altıncı sayısını birbirinden kıymetli dokuz yazıyla yayınlıyor olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu sayıda, Kayseri Büyükşehir Belediyesinden Erkan Küp'ün "Şehir, Kitap ve Kütüphane" yazısı ile Beylikdüzü Belediyesinden Hilal Çuhadar'ın Adile Naşit Çocuk Kütüphanesi'ni anlattığı yazısına; Bahçelievler Belediyesinden İlknur Sevgen'in "Bahçelievler Belediyesi İstanbul Kitapları Kütüphanesi Sesli Kitaplık Projesi"ni anlattığı yazısı ile Emre Bozkurt'un BBYON Topluluğu olarak gerçekleştirdikleri kitap seferberliği ile ilgili yazısına; Küçükçekmece Belediyesinden Özlem Korkmaz'ın Millet Kütüphanelerinden bir yenisini anlattığı yazısı ile Yasin Şeşen'in "Bilgi Merkezi Olarak Millet Kiraathaneleri" yazısına; son olarak ise İlknur Sevgen'in Akif Emre Etüt Merkezi'ni anlattığı kıymetli yazılara yer verdik.

Bu vesileyle katkılarını bizden esirgemeyen akademisyen, kütüphaneci, kütüphane çalışanı, bölüm mezunu ve öğrenci arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz.

Kebikeç Seminerleri kapsamında bir önceki bültenden bugüne, üç aylık süre zarfında, Türkiye'de Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri, Türkiye'de Belediye Kütüphaneleri ve Türkiye'de Çocuk Kütüphaneleri, Türkiye'de Yazma ve Nadir Eser Kütüphaneleri seminerlerini alanında uzman konuşmacılarla gerçekleştirdik. Bu süreçte gerek konuşmalarıyla renk katan uzmanlara, gerek seminerlere gelerek katılımlarıyla bizleri onurlandıran misafirlerimize çok teşekkür ediyoruz.

MBB Kütüphane ve Bilgi Merkezleri Platformu olarak, kütüphanecilik alanına yeni bir soluk getirmek için çabalıyoruz. Bu süreçte yaptığımız seminer, eğitim, bülten ve toplantılarla ilgili eleştirileriniz bizlere daha çok güç katacaktır. İlgili tüm eleştiri ve önerilerinizi ve bir sonraki bültende yayınlamak istediğiniz yazılarınızı, sefa.sahin@mbb.gov.tr adresine göndermenizi istirham ediyoruz.

Keyifli okumalar dileriz.

Sefa Şahin
MBB Yazı İşleri Müdürü

KÜNYE

Genel Yayın Yönetmeni | M. Cemil Arslan

Editör | Sefa Şahin

Katkı Sağlayanlar

Burak Arlı

Emrehan Furkan Düzgiden

Nisan-Haziran 2019 | Sayı 6

Sarıdemir Mah. Ragıp Gümüşpala Cad. No: 10 Eminönü 34134

Fatih-İstanbul/TÜRKİYE

T: +90 (212) 402 19 00

F: +90 (212) 402 19 55

info@mbb.gov.tr

📺 /MBB

🐦 /marmarabb

📌 /marmarabb

🌐 www.marmara.gov.tr

İÇİNDEKİLER

ŞEHİR, KİTAP VE KÜTÜPHANE

Erkan Küp.....4

ADİLE NAŞİT ÇOCUK KÜTÜPHANESİ

Hilal Çuhadar.....6

BAHÇELİEVLER BELEDİYESİ İSTANBUL KİTAPLARI KÜTÜPHANESİ SESLİ KİTAPLIK

İlknur Sevgen.....8

MARMARA'DAN GÜNEYDOĞU'YA DEK KARDEŞ KÜTÜPHANELER İÇİN EL ELE BİYON TOPLULUĞU

Emre Bozkurt.....9

KEBİKEÇ SEMİNERLERİ

Emrehan Furkan Düzgiden.....11

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ MİLLET KÜTÜPHANESİ HALKI İLE BULUŞTU

Özlem Korkmaz.....12

BİLGİ MERKEZİ OLARAK MİLLET KİRAATHANELERİ

Yasin Şeşen.....14

KİTAP VE KÜTÜPHANE ÜZERİNE KONUŞMALAR

Burak Arlı20

AKİF EMRE ETÜT MERKEZİ

İlknur Sevgen.....21

ŞEHİR, KİTAP VE KÜTÜPHANE

 Erkan Küp*

Dedelerimizin ve büyük dedelerimizin televizyonun ve sosyal medyanın olmadığı bir dünyada bizlere akşam namazı ile yatsı namazı arası harçlık karşılığı kitap okuttuğu günlerden geliyoruz. Her evde kitap bulunmazdı. Kitap bulunan evler ise ayrıcalıklı sayılırdı. Köylerde yalnızca köy odalarında okunan kitaplar, evlerde ise torunlara ve küçük çocuklara okutulan kitaplar, kitap etrafında oluşan halkaların ilk görünümleydi.

Genelde Sıyer-i Nebi, Hz. Ali'nin Cenkleri, Seyyid Battal Gazi Destanı, Ahmediye, Muhammediye, pehlivanlık hikâyeleri okutulur, büyüklerin düştüğü şerhler, yaptığı ekler ayrı bir tat ayrı bir lezzet olurdu. Bazen okuyan çocuk okuduğu metnin kendini kuşatmasından dolayı hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başlardı. Yani ağlayan sadece kitabı dinleyen dedelerimiz, nenelerimiz, anne ve babalarımız değil, biz de ağlardık. Bir kitap etrafında toplanan insanlar, oluşan duygular ve taşan gönüller...

Kitap; toplayıcılık özelliği olması itibari ile de bir şehre benzer. Şehir bir mekânda insanları bir araya getirirken, kitap da iki kapak ve yüzlerce sayfa ve satırda, kelime ve hecede insanları bir araya geti-

rir. Bu anlamda şehir ve kitap toplayıcılık özelliği bakımından aynı manayı terennüm ederler. Kitap denilince akla elbette öncelikle vahiy gelir; Vahyin müşahhas hali. Allah'ın kulları ile olan en temel bağlarından biri kitaptır. Peygamberlere gönderdiği vahiy aslında bir başka bakımdan kitabın kendisidir. Allah kitabı dediğimiz şey, Peygamberlerin bize öğrettiği, bizi terbiye ettiği ve bizi bu dünya ve öteki dünya şuuru ile yetiştirdiklerinin tamamıdır.

Öyleyse kitapla başlıyor bir bakıma insanın hayatı. Allah'ın yarattığı insana (Hz. Âdem) kelimeleri ve isimleri öğretmesi, okumayı ve yazmayı göstermesi, kaleminden ve kelimelerden söz etmesi dikkatlerden kaçırılmamalıdır. Manevi anlamıyla kitap Allah ile insan arasındaki bağ ve irtibattır. Allah insana kitap gönderirken, insan da Allah'a dua ederek, okuyarak, yazarak, o kitabı yaşayarak, yorumlayarak, anlatarak hatta onun ışığında yeni kitaplar "yazarak" yönelir. Bu bakımdan kitap insanın hakikate yönelişinin de belgesidir.

İnsana kitabı, kelamı, isimleri, kelimeyi, kalemi ve kalemle yazmayı öğreten Allah aynı zamanda insana bu dünyadaki yaşayışıyla ilgili bir usul de öğre-

* Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kütüphaneler Şube Müdürü

tir; Okumak... O'nun nazarı ile bakarak, O'nun kitabı ile düşünerek, O'nun yarattığı âlemi de okuyarak hakikate ulaşmaktır okumak. Bu yanıyla okumak sadece bir kitabı okumak değil, eşya ve hadiselere bakmak, âlemi ve varlığı da bilmek ve okumak anlamına gelir. Dolayısıyla ilk ayet-i kerimedeki İqra emri sadece bir metni okumanın ötesinde, kendini, âlemi ve Rabbinden geleni aynı zamanda okumayı bilmektir.

İnsanlık tarihine baktığımızda da sadece Peygamberlerin değil, bir bakıma onların ışığında yürüyen velilerin, bilgelerin, düşünürlerin ve ilim sahiplerinin de aynı metodolojiyi takip ettiklerini görürüz. İlim derdinde olan bu insanlar kendilerini, varlığı ve âlemi okuyarak, herkes kendi meşrebince ve istidadınca okur ve yazar. Bu okuma ve yazma çabasıdır ki bir toplumun medeniyet tasavvurunu ve yaşama biçimini belirler. Onun içindir ki bugünden geçmişe doğru baktığımızda, tarihten bugüne ulaşan milletlerin ve toplumların ekserisi, okuma idraki olan, düşünen ve düşündüklerini kitapla bugünlere ulaştıran milletler ve toplumlardır.

Kitapla medeniyet arasındaki bağ zorunlu olarak şehirle de alakalıdır. Şehir (ki biz şehre medine de deriz) medeniyet kelimesinin anlamını bulduğu, somutlaştığı, ete kemiğe büründüğü yerdir. Her türden ve çeşitten insanı bir arada bulandıran ve bir bakıma onları kendinde toplayan şehir, bu insanları da medeniyet tasavvuru ile ayakta tutar. Şehirli olmak bu yanıyla medeni olmaktır. Medeni olmak ise kitapla doğrudan ilgilidir.

Kuran-ı Kerim Mekke'de nazil oldu Medine'de kitaplaştı. Mekke doğuş, Medine oluş... İslam dünyası için düşündüğümüz bu terkibi Tur Dağı ve Kudüs, Tanrı Dağları ve Ötüken, Himalayalar ve Tibet, İndus Nehri, Ganj Nehri ve Varanasi, Olimpos Dağı ve Atina vb. pek çok yer için düşünebiliriz. Yani bir medeniyet tasavvuru kitap ve eser üzerinden şehirlerde ortaya çıkar. Çünkü şehir terkiptir.

Gerek İslam dünyasında ve gerekse Batı dünyası başta olmak üzere tüm kültürel merkezlerde şehri temsil eden ve şehri belirleyen ana unsur kitap üzerinden kütüphanelerdir. İslam dünyasında, hemen her şehirde kitapların toplanmasına ve bir araya getirilmesine ayrı bir önem verilmiş ve dünyanın en güzel şehirlerinde en güzel kütüphaneler kurulmuştur. Yeni fethedilen şehirlerde ilk muhafaza

edilen yerler kütüphanelerdir. İskenderiye Kütüphanesi bunların en önemlisidir. Yunan, Yahudi ve Hristiyan medeniyetinin ana eserlerinin bulunduğu bu kütüphane daha sonra Müslümanların eline geçmiş ve eserler Arapçaya aktarılarak kütüphane daha da zenginleştirilmiştir. Abbasiler döneminde kurulan Beytu'l Hikme'de yapılan şey tüm dünya kültür ve medeniyet eserlerinin İslam dünyasına kazandırılmasıdır.

Kayseri ise bu tarihi süreçte kitap konusunda en belirgin şehirlerden biridir. Makarr-ı Ulema olarak nitelenen bir şehrin böyle bir vasfı alması elbette tesadüf olamazdı. Nitekim gerek Roma döneminde gerek Selçuklu döneminde ve gerekse Osmanlı döneminde bir devlet merkezi olma hüviyetini taşıyan Kayseri, kültür merkezi bakımından her zaman dikkat çeken bir şehir olmuştur.

Tarih öncesinde Kaniş bölgesinde bulunan çivi yazı tabletlerin bir kütüphanenin parçaları olduğunu söyleyen bilim adamları gittikçe çoğalıyor. Yine ilk Hristiyan kütüphanelerinden söz eden araştırmacılar bu kütüphanelerden birinin de Kayseri'de olduğunu belirtirler. İslam ile birlikte her Cami ve Mescid bir kütüphane ve eğitim merkezi haline getirilirken, medrese, dergâh ve benzeri yapılar Camilerle sürekli canlı bir bağlantı içinde olmuşlardır.

Osmanlılar zamanında ise 1553 tarihli Kadı Bedreddin Mahmud Kütüphanesi, Tavlusunlu Sadrazam Halil Paşa'nın yaptırdığı Tavlusun Kütüphanesi, İncesu Kara Mustafa Paşa Kütüphanesi, Sadrazam Erkiletli Mehmed Paşa Kütüphanesi ve Raşid Efendi Kütüphanesi'nden söz edilebilir.

Cumhuriyet döneminde açılan İl Halk Kütüphanesi, Necmettin Feyzioğlu Halk Kütüphanesi ile birlikte, Erciyes Üniversitesi Kütüphanesi, İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi, Kayham İhtisas Kütüphanesi ve belediyelerce açılan onlarca kütüphane Kayseri'nin vafına uygun biçimde kitaba verdiği önemin göstergesidir. Özellikle son dönemlerde "Okuyan Şehir" ilkesi ile mahallelere kadar yaydığımız kütüphanelerimiz, insanımızla kitabın buluştuğu aynı zamanda insanlarımızın dinlendiği mekânlardır.

ADİLE NAŞİT ÇOCUK KÜTÜPHANESİ

 Hilal Çuhadar*

BEYLİKDÜZÜ'NDE ÇOCUKLARA ÖZEL KÜTÜPHANE

Beylikdüzü Belediyesi; ilçede okumayı teşvik etmek, yaygınlaştırmak, doğru ve güvenilir bilgiye hızlı erişim sağlamak amacıyla faaliyetlerine devam ediyor. Bu kapsamda hayata geçirdiği projelere bir yenisini daha ekleyen Kültür İşleri Müdürlüğü Kütüphane Şefliği, Beylikdüzü Atatürk Kültür ve Sanat Merkezi içinde yer alan Adile Naşit Çocuk Kütüphanesini hizmete açtı. Çocukların renkli dünyaları düşünülerek tasarlanan kütüphane, 3 bin kitap ve 50 kişilik kapasitesiyle hizmet veriyor. Kütüphanede Salı-Pazar günleri 10.00-19.00 saatleri arasında 0-6 yaş aralığındaki çocuklar beraberindeki ebeveynleri eşliğinde kitap okumanın yanı sıra; çocukların sanatsal becerilerini ve hayal güçlerini geliştirmek amacıyla resim, oyun, okuma ve masal atölyeleri düzenleniyor. Kütüphane, düzenlenmesi ve hijyenik temizliği yapılması amacıyla pazartesi günleri hizmete açılmıyor.

Çocukların merak duygularını uyandıran, eğlenerek öğrenme ve keşfetme yolunda kitap ve okuma kültürüne olan farkındalıklarını artırma yönünde hizmet veren Çocuk Kütüphanesinde ayrıca, anaokulu grupları grup etkinliklerini randevu sistemiyle gerçekleştirme imkânı buluyor.

HER ÇOCUĞUN EŞİT ŞANS HAKKINA SAHİP OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUZ.

Adile Naşit Çocuk Kütüphanesi ve Yaşar Kemal Kütüphanesi Gençlik bölümünde Uçan Halı Masal Etkinlikleri kapsamında Yogalı Masal Atölyeleri, Yaratıcı Okuma Drama Atölyeleri düzenlenmektedir. Drama yöntemi kullanılarak çocuklara ve gençlere kitap okumayı, araştırmayı eğlenceli hale dönüştürmek, sosyalleşme ve birey olma yolunda olan miniklerin kütüphanelerde güzel zamanlar geçirmelerini sağlamak birincil hedef olarak belirlenmiştir. Bu etkinlikler sayesinde günlük hayatta parçası oldukları topluluklarda düşüncelerini aktar-

* Beylikdüzü Belediyesi Kütüphane Sorumlusu

rabilmeyi öğrenip farklı yaşam şekillerini deneyimleme olanağı buluyorlar. Bireysel özelliklerini ve çevresini farkına vararak kendilerini özgürce ifade edebildikleri gibi başka yaşam tarzlarına da saygı duyma becerileri de gelişmiş oluyor.

KÜTÜPHANEDE ÇOCUKLARA İSTEDİĞİ YA-YINI SEÇME ÖZGÜRLÜĞÜ!

Çocukların yaşlarına göre konsantrasyon süreleri de dikkate alınarak etkinlik katılımcı sayıları sınırlı sayıda olmaktadır. Her çocuğun eşit şekilde nitelikli zaman geçirmesi amacıyla etkinlikler küçük grup etkinlikleri olarak düzenlenmektedir. Ayrıca çocuklarımız, kütüphanede bulunan eğitici oyuncaklar, zekâ oyunları, 3 boyutlu kitaplar, yapbozlar ve gelişimlerini destekleyici materyallerden de faydalanmaktalar. Kitap koleksiyonunun seçiminde günümüz çocuklarını hitap eden, yeni, organik özellikte, sağlığa zarar vermeyen şekilde üretilmiş kitapları ve oyuncakları seçmeye özen gösteriyoruz.

OKULÖNCESİ DÖNEMDE KİTAP VE KÜTÜPHANENİN YERİ

Okul öncesi dönemde kelime hazinesinin gelişmesi zekâ gelişimini de olumlu yönde etkiler. Çocuk beyninin en hızlı değişim ve gelişimi bu dönemde olur. Hayatı boyunca öğrenme ve araştırma bakış açısını, eğitim hayatının temellerinin olduğu okul öncesi dönemde kitap ve kütüphanelerin önemi çok büyüktür. Ebeveynleri ile kitap okuyan çocuklarda kelime hazinesi gelişir. Konuşma ve cümle kurmakta, kendilerini ifade etmekte güçlük yaşamazlar. Okula başladıklarında dinleyerek anlama yetenekleri de gelişmiş olduğundan öğretmenlerini daha iyi anlarlar, dolayısıyla iletişim sorunu da yaşamazlar.

Çocuklarla nitelikli zaman geçirmek, kitap aracılığı ile çocuklarımızla bağ kurmak bu dönemde bilişsel ve sosyal gelişimi için çok önemlidir. Birlikte kitap okumak, kitap, karakterler ve hikâye üzerine minik sohbetler yapmak çocuklarımızı daha yakından tanıyabilmeyi, çocuğunuzdaki yansımalarınızı görebilmeyi, hayallerini, korkularını, kişiliğini, meraklarını ve zevklerini öğrenebilmeyi mümkün kılar.

Emekleme dönemiyle hızlanan merak ve araştırma dürtüsünü desteklemek için erken yaşlarda kitap sevgisi aşılamanın ve kütüphane ile tanıştırmanın önemi büyüktür. Evlerimizde çocukların kolay erişebileceği alanlarda ev kütüphanelerinin kurul-

ması, kendi kitabını seçebilmesi, istediği zaman ve yerde okuma özgürlüğünün verilmesi, birlikte kütüphaneyi ziyaret ederek üye olup kitap ödünç alınması ve kütüphane deneyimi kazanmaları gelişimlerine değer katacaktır. Tüm anneleri, babaları çocuklarıyla birlikte, büyüklerimizi de torunları ile birlikte Çocuk Kütüphanemizde vakit geçirmeleri için davet ediyoruz.

BAHÇELİEVLER BELEDİYESİ İSTANBUL KİTAPLARI KÜTÜPHANESİ SESLİ KİTAPLIK

 İlknur Sevgen*

İstanbul Kitapları Kütüphanesi olarak görme engelli vatandaşlarımız için oluşturduğumuz sesli kitaplığımıza diğer bir güzel katkı da Özel Bahçelievler Yenibosna Final Orta Okulu öğretmenleri ve öğrencilerinden geldi. “Bir ses Bin Aydınlık” adını verdikleri sosyal sorumluluk projesi kapsamında 7-A, 7-B ve 7-C sınıfı öğrencileri öğretmenleriyle birlikte Hasan Ali Toptaş’ın “Ben Bir Gürgen Dalıyım” adlı kitabını seslendirdiler.

Kitabı Seslendirenler:

Öğretmenler: Ayşenur Dinler, Büşra Yılmaz

Öğrenciler: Ayşe Naz Çelebi, Hilal Yavuz, Doğa Demirel, Ömer Kızıldaş, Nahide Arslan, Kemal Alim, Ela Aygün, Zülal Atalık, Damla Naz Çakar.

Bizlerle birlikte bu güzel etkinliği gerçekleştirdikleri için Özel Bahçelievler Final Orta Okulu müdürü Emrah Akcan’a, öğretmenlerimiz Ayşenur Dinler ve Büşra Yılmaz ile öğrencilerine çok teşekkür ederiz.

* Bahçelievler Belediyesi Kütüphane Sorumlusu

MARMARA'DAN GÜNEYDOĞU'YA DEK KARDEŞ KÜTÜPHANELER İÇİN EL ELE BBYON TOPLULUĞU

 Emre Bozkurt*

Merhaba biz İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü kulübü olan BBYON Topluluğu öğrencileri olarak geçen yıl 7 bölgede 7 kardeş kütüphane sloganıyla "Marmara'dan Güneydoğu'ya Dek Kardeş Kütüphaneler İçin El Ele" adlı bir proje başlattık. Projemizi il etabını ise geçen yıl Marmara bölgesi Yalova ilinde gerçekleştirdik. Hazırlıklarına dönemin başından önce başladığımız projemize, ilk olarak bölge ve il seçimi için çalışmalarına başlayarak "Bisikletli Kütüphaneci" olarak bilinen Hakan Yücel ile iletişime geçtik. Sonrasında ise Doğu Anadolu bölgesi Bitlis ilinde karar kılarak ve çalışmalarımıza başlayarak ikinci etabımızı da gerçekleştirmiş olduk.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine, fakülte civarı cafelere, eskiden okuduğumuz liselerimize proje afişlerini astık. Sosyal medya hesaplarımızdan

duyuları yaptık. Fakültemize kitap bağış kolileri koyduk. Çeşitli kamu ve özel kuruluşlar ile bağış ve yardım için iletişime geçtik. Kampanyamız için #Herşeyçocukları için sloganıyla bir video hazırlayıp sosyal medyadan duyularını gerçekleştirdik. Kitap yayıncıları ve çeşitli kütüphanelerden bağış talebinde bulunduk. Süreç sonunda birçok yerden kitap, kırtasiye malzemesi ve oyuncak topladık. Bitlis'e gitmeden önce topladığımız tüm kitapları bir araya getirip tasnif ve ayıklama işlemlerini gerçekleştirip kitapları kaşeledikten sonra kolileyerek kargolamaya hazır hale getirdik. Bitlis'e gidiş sürecimiz ise biraz maceralı oldu diyebiliriz. Öncelikle tren ile gitmek istiyorduk ancak 2 farklı tarihte de tren biletlerini bulamadık ve uçak ile gitmeyi tercih ettik. Gidiş yolunda uçak biletimiz sabah çok erken olduğu için o gece sabahlayıp uyumadan uçağa bin-

* İstanbul Üniversitesi BBYON Öğrenci Kulübü Başkanı

dik. Bitlis'e iner inmez ilk köy okulumuza uğradık. Toplamda dolu dolu geçen 3 gün Bitlis'te kaldık. Bu süreçte birden fazla ilçede 7-8 civarında okula uğrayıp ihtiyaç sahibi çocuklara destek olduk. Toplamda 3000den fazla kitap, birçok kırtasiye malzemesi ve dolu dolu 3 valiz büyüklüğünde farklı türden oyuncakları çocuklara ulaştırdık. Geçen yıllar beraber 2 bölgede toplam 1000'in üzerinde öğrenciye ulaşmış olduk. Bu oluşturduğumuz proje sonunda birçok gazete ve televizyon kanalı ve çeşitli internet sitelerinde haber konusu olduk. Ancak bu süreç içinde yaşadığımız hiçbir mutluluk ya da zorluk bu çocuklara ulaşmanın onların yaşamlarına dokunmanın ve gözlerinde ki tebessümü görmenin önüne geçemez.

Bitlis süreci boyunca bizlere birçok kurum, kuruluş ve şahısın yardım ve destekleri oldu. Bu proje ile görüldüğü üzere biz öğrencilere imkân verildiğinde her işin ve zorluğun üstesinden gelebiliyoruz. Umuyoruz ki gelecek yıllarda da daha büyük destekler ile daha çok çocuğun hayatına dokunup güzel işler başarılacaktır.

Öncelikle Bitlis'te tüm gücüyle destekçimiz olan, köy okullarında yardımcımız olan, Bitlis'i tanıtan, gezdiren, bölümümüzün, mesleğimizin, yaptığımız işlerin ne kadar kıymetli, değerli olduğunu bir kez daha kanıtlayan Kütüphaneci Hakan Yücel'e sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bitlis'te köy okulları için; izin, yol, ulaşım gibi ihtiyaçlarımızın karşılanmasında; Hizan Kaymakamı Sayın Bülent Hamitoğlu'na, Bitlis İl Millî Eğitim Müdürü Sayın Mehmet Emin Korkmaz'a, Anadolu Ajansı Muhabiri Ahmet Okur'a desteklerinden ötürü çok teşekkür ediyoruz.

İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Bölüm Başkanı Mehmet Canatar'a, her zaman her projemizde yanımda olan en büyük destekçimiz Danışman Hocamız Işıl İlknur Sert'e, İÜMK Daire Başkanı Pervin Bezirci'ye, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi çalışanlarına, Selahattin Öztürk'e, Selçuk Aydın'a, Sefa Şahin'e ve Online Bilgi Uzmanı Bora Karayel'e teşekkür ediyoruz.

Bu projemizde bizlere kitap, oyuncak ve kırtasiye malzemeleri desteğinde bulunan tüm kurum, kuruluş ve kişilere ve herşeyden öte tüm Bitlis halkına misafirperverliklerinden ötürü çok teşekkür ederiz.

KEBİKEÇ SEMİNERLERİ

Emrehan Furkan Düzgiden*

Marmara Belediyeler Birliğinin düzenlediği Kebikeç Seminerleri'nin on ikincisi programının konusu Türkiye'de Yazma ve Nadir Eser Kütüphaneleri, 14 Mart 2019, Perşembe günü saat 16.00'da CNR Kitap Fuarı 2. Salonu'nda gerçekleştirildi.

Milli Kütüphane – Yazma Nadir Eserler, Pataloji ve Restorasyon Şube Müdürü Niyazi Ünver, Türkiye'de kütüphaneciliğinin önemine ve çalıştığı kurum olan Milli Kütüphane ilgili genel değerlendirmede bulunduktan sonra kütüphanedeki etkinliklerden ve uygulamalardan bahsetti. Sonrasında ise Milli Kütüphanenin yazma ve basma nadir eser arşivinden ayrıntılı bir şekilde bahsederek konuşmasını sonlandırdı.

Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesinden Menderes Velioglu ise müdürlüğünü yaptığı kütüphanenin kuruluş aşamasını ve i gelişimini anlattıktan sonra

yeni projelerini dinleyicilere detaylı bir şekilde aktararak, Kütüphane arşivinde bulunun çok kıymetli ve nadir eser koleksiyonu ile ilgili bilgiler sundu. Velioglu, Süleymaniye Külliyesi dâhilinde bulunan kütüphaneden yararlanmak isteyen araştırmacıların izlediği ve izlemesi gereken yollara da ayrıntılı bir şekilde değinerek konuşmasını sonlandırdı.

Her iki konuşmacı da Yazma ve Nadir Eser Kütüphaneciliğini değer ve önemine dikkat çektikten sonra dinleyicilerden gelen sorulara cevaplar vererek semineri tamamladılar.

Kebikeç Seminerleri'nin yeni döneminde Türkiye'de Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri, Türkiye'de Belediye Kütüphaneleri, Türkiye'de Çocuk Kütüphaneleri, Türkiye'de Özel Konu Kütüphaneleri, Türkiye'de Okul Kütüphaneleri konuları işlenmişti.

**Türkiye'de
Yazma ve
Nadir Eser
Kütüphaneleri**

Kayıt için www.marmara.gov.tr

Niyazi Ünver
Milli Kütüphane - Yazma Nadir Eserler, Pataloji ve Restorasyon Şube Müdürü

Menderes Velioglu
Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi - Kütüphane Müdürü

*Fuar alanına ücretsiz giriş biletinizi kayıt ekranından almayı unutmayın.

* Marmara Belediyeler Birliği | Kurumsal İletişim Uzmanı | furkan.duzgiden@mbb.gov.tr

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ MİLLET KÜTÜPHANESİ HALKI İLE BULUŞTU

 Özlem Korkmaz*

Okuyan, öğrenen, düşünen ve üreten bir toplum için Küçükçekmece Belediyesi kültür hizmetlerine devam etmektedir. Milli kültürümüzün en önemli yapılarından olan kütüphanelerimize bir halka daha eklendi ve Millet Kütüphanemiz halkımız ile buluştu. AK Parti İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım, 6 Mart 2019 Çarşamba günü Küçükçekmece Millet Kütüphanesinin açılışını yaptı.

Halkımıza modern kütüphanecilik anlayışı ile hizmet verecek olan Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi özel olarak tasarlanmış modern bina-

sında 600 metrekare kullanım alanı ile iki katlı doğa dostu ahşap binasında hizmet vermeye başlamıştır. Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi, Halkalı Çamlık Parkı içinde İstanbul Sabahattin Zaim Vakıf Üniversitesi'nin karşısında çam ağaçlarının içinde ahşap mimarisi ile aynı anda 150 kullanıcıya hizmet verebilmektedir. Kütüphane içinde 110 kişilik okuma salonu ve 40 kişilik çok amaçlı salon bulunmaktadır. Millet Kütüphanemiz, seminerden okur-yazar buluşması gibi pek çok farklı etkinliğe ev sahipliği yapmak üzere tasarlanmıştır.

Okuma sevgisine sahip bütün vatandaşlarımıza

*Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi Yönetici Yardımcısı

hizmet verecek olan Millet Kütüphanesi 50.000 kitap kapasitesine sahiptir. İlk etapta 15.244 kitap ile faaliyetine başlayan kütüphanemizde yetişkinlere hitap eden farklı kitaplar bulunmaktadır. Güncel kitapların yanı sıra; felsefe, tarih, din bilgisi, toplum bilimleri, doğa bilimleri, matematik, teknoloji, güzel ve dekoratif sanatlar, psikoloji ile Türk ve Dünya edebiyatına damga vuran çeşitli eserler bulunmaktadır. Millet Kütüphanesi'ndeki kitaplar 4 uzman kütüphanecinin bulunduğu danışma kurulu tarafından seçilmiştir.

Millet Kütüphanesinde çağdaş kütüphanecilik hizmetleri planlı ve sistemli çalışmalar olarak yürütülmektedir. Otomasyon sistemine üye kaydı yapılan ve "Kütüphane Kimlik Kartı" alan bütün vatandaşlarımız kütüphane kullanıcıları olabilmekte ve ödünç kitap hizmeti alabilmektedir. Kütüphanemiz, bütün toplum kesimlerinin ilgisini çekecek aktivitelere ev sahipliği yaparken engelli vatandaşlarımızın rahatça ulaşabilecekleri standartları da içinde barındırmaktadır. Kültürel bir buluşma alanı olarak sadece pazartesi günleri kapalı olan kütüphanemiz, haftanın altı günü 08.00-23.00 saatleri arasında hizmet verecek olan Millet Kütüphanesi, kafeteryası ile üyelerine ücretsiz hizmet vermektedir. Kütüphanemizde 7 (yedi) kütüphane sorumlusu, 4 (dört) yardımcı hizmetli, 4 (dört) güvenlik personeli olmak üzere 15 personel hizmet vermektedir.

Ağaçlar içinde doğa ile dost ve insana odaklı hizmet anlayışı ile Millet Kütüphanesi, Küçükçekmece Belediyesi'nin İstanbul halkına yapmış olduğu kültür hizmetlerinin yeni bir halkasını oluşturmaktadır. Kütüphanelerimizin geleneksel işlevlerinin yanı sıra kültür merkezi olarak bilgi toplumuna yönelik hizmetleri yediden yetmiş hiçbir fark gözetmeksizin bütün halkımıza götürmeyi belediyecilik anlayışımızın sorumluluğu olarak değerlendirmekteyiz. Bu vesile ile Millet Kütüphanesi'nin halkımıza hayırlı olmasını diliyoruz.

BİLGİ MERKEZİ OLARAK MİLLET KIRAATHANELERİ

 Yasin Şeşen*

Öz

Millet kavramı; ‘belirli bir coğrafya üzerinde yaşayan, ırk, dil, din, tarih, geleneklerin ve adetlerin birliği; fizik ve fikri benzerlikler, ekonomik ihtiyaçların üretimi vb. birçok sebeple birlikte yaşamak hususunda bir araya gelmiş insanlar topluluğu’ olarak tanımlanabilir. Milleti meydana getiren unsurlar, medeniyetin özelliklerinden dolayı karmaşıktır ve bundan dolayı vatandaşlar kendilerini diğer milletlerden farklı hisseden birliktelik içerisinde dirler. Milleti oluşturan unsurların çeşitli sebeplerle bir araya gelerek fikirlerini paylaştıkları, günlük rutin yaşamlarını geçirdikleri, yeni bilgiler edindikleri sosyal ortamlara ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçlarını giderebilmeleri için ‘Osmanlı Döneminde Kiraathaneler’ açılmaya başlanmıştır. Osmanlı dönemi yazarlarından Peçevi’ye göre ilk kahvehaneler 1555 yılında açılmıştır. Biri Halep’ten biri Şam’dan gelmiş iki vatandaş, Tahtakale’de dükkân açarak kahve satmaya başlamışlardır. Evliya Çelebi’ye göre, her mesleğin olduğu gibi kahve esnafının da bir ‘piri(önder)’ bulunur. Osmanlı’da ilk kahvehane piri ‘Şeys-h Şazeli’dir’. ‘Kıraathane’, zaman içerisinde Osmanlı toplumunun vazgeçilmezlerinden biri durumuna gelmiştir. Halk boş vakitlerini, kiraathanelerde kitap okuyarak ya da okuyanı dinleyerek değerlendirmişlerdir. Kıraathane kültürü, Türkiye Cumhuriyeti kurulunca da aksamadan devam etmiştir. Yakın zaman içerisinde Hatay’da konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, millet bahçelerinin ardından ‘Millet Kıraathanesi’ açacaklarını da söylemiştir. ‘Millet Kıraathaneleri’ projesini şu sözlerle kamuoyuna duyurmuştur: “İngiliz’in Hyde Park’ı varsa, bizim de Millet bahçemiz olacak. Ayırı-

ca ‘Millet Kıraathanesi’ de kuracağız. Buralar adeta hayata ruh katacaktır”. Cumhurbaşkanı Erdoğan 8 Haziran’daki Kayseri mitinginde de yine projeden ısrarla bahsetmiştir: “Millet Kıraathanesi’ndeki kekler ve çaylardan ücret almak yok. Gençlerimiz kekini alacak, çayını, kahvesini alacak, interneti olacak. Oturacak dersini çalışacak. 7’den 70’e herkes bu hizmetten yararlanacaktır”. Erdoğan’ın projesini duyurmasının ardından ‘Cevizlibağ Merkez Efendi Şehir Kütüphanesi’nin’ adı, ‘Merkezefendi Millet Kıraathanesi’ olarak değiştirilmiştir. Belediyeye ait 11 kütüphaneden biri olan bu bina aslında, Zeytinburnu’nda iki yıldır faaliyet sürdürmektedir. Makalede; güncel durum dikkate alınarak, mevcut olan ve/veya gelecekte kurulacak olan ‘Millet Kıraathanelerinin’ özelliklerine değinilmiş ve kiraathanelerin geleceği açısından öneriler ortaya koyulmuştur.

Anahtar sözcükler: Millet, Millet Kıraathanesi, Bilgi Merkezleri, Osmanlı, Türkiye.

ABSTRACT

Nation’s Curriculum as an Information Center

The concept of nation; one the unity of race, language, religion, history, traditions and customs living on a particular geography; physics and intellectual similarities, production of economic needs etc. a group of people who have come together to live together for many reasons. The elements that make up the nation are complex because of the characteristics of civilization and therefore the citizens are in a union that feels different from other nations. The elements that make up the nation need a social environment where they share their ideas and spend their daily routine and acquire new information. In

*Ankara Üniversitesi Kütüphaneci BBY Yüksek Lisans Mezunlu

order to meet these needs, 'Kıraathaneler' in the Ottoman Period bile started to be opened. According to Peçevi, one of the writers of the Ottoman period, the first coffeehouses were opened in 1555. Two people from Aleppo, one from Aleppo, started to sell coffee by opening a shop in Tahtakale. According to Evliya Çelebi, as in every profession, there is a 'piri' in the coffee shopkeeper. The first coffeehouse piri in the Ottoman Empire was 'Şeyh Şazeli'. 'Kıraathane' has become one of the indispensables of Ottoman society in time. People spent their leisure time reading books or reading books in country houses. Kıraathane culture, Turkey has continued to board the hitch. President Recep Tayyip Erdoğan, who spoke in Hatay in the near future, also said that they will open 'Millet Kıraathanesi' after their gardens. Publication of the speech Millet Kıraathaneleri project in the following words: "If the British have Hyde Park, it will be the Garden of Our Nations. We will also set up at the" Millet Kıraathanesi ". President Erdoğan insisted on the project again at the Kayseri meeting on June 8: A there is no charge for cakes and teas in Millet Kıraathanesi. Young people will receive cake, tea, coffee, will have internet. He's gonna study. 7 to 70 people will benefit from this service ". After Erdoğan announced his project, the name of Cevizlibağ MerkezEfendi City Library 'was changed as' MerkezEfendi Millet Kıraathanesi Erd. This building, which is one of 11 municipal libraries, has been operating in Zeytinburnu for two years. In the article; taking into account the current situation, the characteristics of the existing and / or future ath National Houses ine were discussed and suggestions were made for the future of the houses.

Keywords: Nations, Curriculum of Nations, Information Centers, Ottoman, Turkey..

Giriş

Türkiye'de ilk 'Kıraathane örneği' olarak; 1850'li yıllarda ilk defa 'Sarrafım' diye bilinen bir kişinin İstanbul'da kahvehanesini kıraathaneye dönüştürdüğü bilinmektedir. Bu dönüşümde, o devrin gazeteleri bu mekâna konulmuştur ve gelen vatandaşla-

rın bilgilenmesinde kullanılmaktadırlar. 'Takvim-i Vekayi, Ceride-i Havadis' gibi dönemin gazeteleri bu oluşumlarda bulundurulmuştur. Gazetelerin ardından mekâna yavaş yavaş kitaplar da konulmaya başlanmıştır. "Bunların ardından sanat erbapları devreye girmişler ve şiir yazarları gelip orada yazdıklarını okumuşlardır. Aynı zamanda aydınlar toplanıp kendi aralarında edebi tartışmalar yapmışlardır. Bu şekilde bir düzenlemeyle bu mekânlara 'kıraathane' denmeye başlanmıştır. Özellikle 1860'lardan sonra kıraathane kültürü yaygın hale gelmiştir" (Türklerde Kıraathane Kültürü, 2018).

Türkiye'de açılması planlanan 'Millet Kıraathanelerinin' iç ve dış dizayn olarak özelliklerine değinilirse; '100 metrekare, 200 metrekare, 400 metrekare ebadında, ilgili ilçenin büyüklüğüne göre Millet Kıraathaneleri kurulması planlanmaktadır. Yapıların içinde kitapların olduğu kütüphane bölümü; gelen misafirler için çay, kahve, tatlı vb. aperatif yiyecek ve içeceklerin servisinin yapıldığı bir bölüm; günlük gazeteler bölümü, haftalık ve aylık dergiler bölümleri yer alacaktır. Yapıların, mahallede yaşayan genç nesil ve öğrencilerin dersini çalışabileceği ve güven içerisinde gençlerin bütünleşme, birleşme ve birbirlerine sinerji verme yerleri olması planlanmaktadır'.

Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanı Ali Fuat Kartal, gündemde olan 'kıraathaneler' konusu üzerine açıklamalarda bulundu. Açıklamada Kartal (2018); "bilgi hizmetlerinin çekirdeğini oluşturan kütüphane kurumunun amacı; bilgiye katma değer kazandırarak bilgi tüketimini özendirme. Bilgi üretim ve tüketim merkezleri olan kütüphaneler demokratik yapıları ile günümüzün vazgeçilmez toplumsal dinamiklerden birisidir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere koşut olarak, ilke, amaç ve içeriği değişen kütüphanecilik anlayışı bugün tartışılan kek olayını çoktan aşmış, toplumsal barışa katkı sunmak adına fırsat eşitliğini nasıl sağlayabileceği ve bireylerin birbirini anlamasına nasıl katkıda bulunabileceğinin yollarını aramaktadır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere rağmen, günümüzde kütüphanenin temsil ettiği şeyi tam olarak karşılayabile-

cek bir sözcük olmadığı için halen dünya ülkeleri 'kütüphane başlığını' kullanmaya devam etmektedir. Özetle, seçim sürecinde kütüphane kurumunun tartışılmasını sevindirici bir gelişme olarak görmekteyiz. Ancak toplumsal bir varlık olan kütüphane kurumu; siyasal, ekonomik ve kültürel dokumuza yaptığı etki değerlendirilmeden, popülist kavramlar üzerinden tartışılmaktadır. Tartışacak, öncelikle kütüphanecilerin özlük haklarını, istihdam sorununu, kapalı kütüphaneleri, kütüphanesi olmayan ilçeleri, köyleri tartışalım. Arkasından da, Millet Kiraathanelerinin geleceğini konuşalım. Proje olumludur, ama daha çok yol almak gereklidir" demektedir. Bu durum Türkiye'de kütüphanecilerin ve Kütüphaneciler Derneği'nin bu konu üzerinde hassas durduğunu göstermektedir.

Makalenin ileriki bölümlerinde Türkiye'de mevcut olan veya gelecekte kurulacak olan 'Millet Kiraathaneleri' konusuna değinilmiş ve kiraathanelerin geleceği açısından öneriler ortaya koyulmuştur.

Türkiye'de 'Millet Kiraathaneleri' Örnekleri

"Millet Kiraathaneleri fikrinin ortaya koyulmasından sonra; 'Millet Kiraathaneleri Açılması Projesi' kapsamında, Ankara'da ilk olarak 'Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM)' bünyesinde 'Kiraathane' kurulmuştur. BYEGM Kiraathanesi'nde, 1800'lü yıllardan kalma 'Osmanlıca ve Türkçe 7.000'den fazla eser' ile günlük dergi ve gazeteler ziyaretçilerle buluşturulmaktadır. Kiraathane'de ayrıca, BYEGM sistemi üzerinden tüm ulusal ve yerel gazetelere erişim imkânı sağlanmaktadır" (BYEGM Kiraathanesi, 2018).

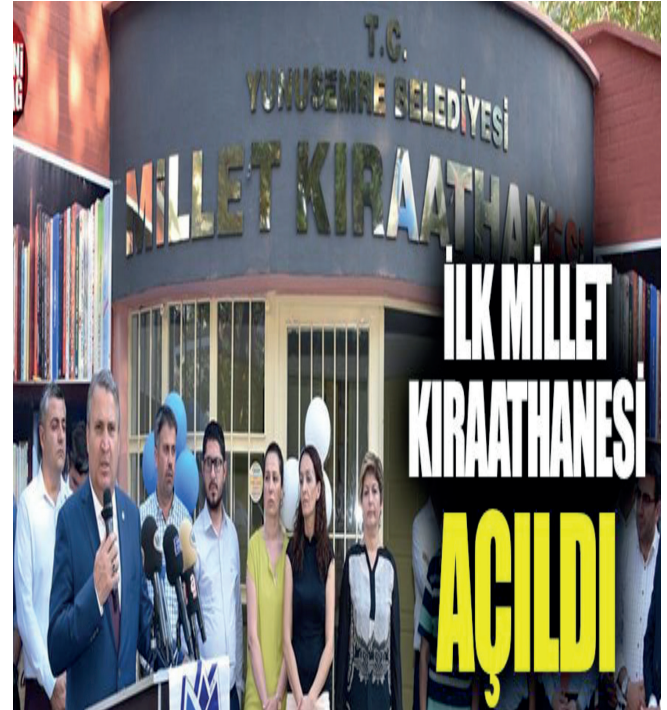
Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Kiraathanesinin kurulmasından sonra, birçok farklı il ve ilçede 'Millet Kiraathaneleri' kurulumuna devam edilmiştir. Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde bu 'Kiraathane Örneklerine' değinilecektir.

• Örnek 1:

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı 'Millet Kiraathanesi Projesi', Manisa'da törenle hayat buldu. Yunusemre ilçesi Kaynak Mahallesi'n-

de tek katlı binada açılan Ege Bölgesi'nin ilk 'Millet Kiraathanesi'nde kitaplar, dinlenme alanları ve bilgisayarlar bulunuyor. Kitap okumak için gelenlere görevliler tarafından ücretsiz ikram servisinde bulunuluyor. Yunusemre Belediye Başkanı Mehmet Çerçi, törende yaptığı konuşmada, kiraathaneye gelen kişilerin kitap okuyup, çay ve kek ikramlarından faydalanabileceklerini söyledi. Binayı restore edip kiraathaneye dönüştürdüklerini ifade eden Çerçi, "Millet Kiraathanesi'nde e-kütüphane de bulunuyor. Gelenler, çayı, kahveyi, keki belediyeimizin imkânlarıyla tüketebilecekler. Dinlenebilen, kitap okunabilen, çayın, kahvenin içilebileceği bir mekândır.

Burası sadece bir kütüphane değildir. Sadece öğrencilere değil halka da açıktır. Herhangi bir ücret de istenmeyecektir' dedi. Millet Kiraathanesi'nin gündüz açık olacağını, talep olması halinde gece de hizmet vereceğini dile getiren Çerçi, kendisinin de buraya kitap bağışladığını belirterek, kitap sayısının artırılacağını kaydetti. Konuşmaların ardından Millet Kiraathanesi'nin açılış kurdelesi kesilmiş ve vatandaşlar kiraathaneyi gezmişlerdir" (Manisa Millet Kiraathanesi, 2018).

Resim 1. Manisa Millet Kiraathanesi (Manisa Millet Kiraathanesi, 2018).

• Örnek 2:

Resim 2. Çankırı Huzur Millet Kıraathanesi (Çankırı Millet Kıraathanesi, 2018).

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan 'Kıraathaneler Aslına Dönüyor' projesi kapsamında Çankırı'da bir kıraathanede toplanan gençler kitap okumuşlardır. Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan 'Huzur Kıraathanesi'nde toplanan Çankırı Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'ne bağlı Şehit Uhud Kadir Işık Gençlik Merkezi üyeleri ve Çankırı Karatekin Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi öğrencileri, sohbet edip kitap okumuşlardır. Kıraathanede toplanan gençler, kıraathanelerin geçmişte dini sohbetlerin, tanışmaların ve muhabbet yapılması için oluşturulan bir yer olduğunu belirttiler. Genç katılımcılar olumlu tepkiler aldıklarını dile getirdiler.

Gençlik Merkezi Müdürü Tuncay Haskılıç, "zamanla kıraathanelerin asıl görevini yitirip, şans oyunlarının oynandığı, zamanın boş geçirildiği yerler haline geldiği gözlenmektedir. Bu konuda gençlerimiz ile halkımızda farkındalık oluşturmak ve buraların aslına dönmesi için katkıda bulunmak istedik. Amacımız kıraathanelerin okunan, tartışılan, hoş sohbet ortamlar içerisinde kaynaşan ve kaynaştıran yerler haline gelmesi ve toplumun her kesiminin boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirildiği mekânlara dönüştürmektir" diye konuşmuştur. (Kıraathaneler Aslına Dönüyor, 2018).

• Örnek 3:

Resim 3. Kastamonu Millet Kıraathanesi (Kastamonu Millet Kıraathanesi, 2018).

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 24 Haziran seçimi öncesi seçim vaatleri arasında yer alan 'Millet Kıraathanesi' projesinin en ilginç örneği Kastamonu'da hayata geçirildi. Hurdadan alınan MD-82 tipi yolcu uçağı, Kastamonu'da Millet Kıraathanesi olarak hizmet vermeye başladı. Uçak, montaj çalışmaları tamamlandıktan sonra diğerlerinden farklı olarak Kastamonu Belediyesi tarafından 'Millet Kıraathanesi' olarak hizmet vermek üzere ziyarete açıldı. Uçak Kıraathanesini çok beğendiğini söyleyen bir vatandaş "bu tür faaliyetlerin yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum. Vatandaşlar için hem kültürel anlamda hem sosyal anlamda güzel olmuştur. Bundan sonra da bu tür faaliyetlerin yaygınlaşacağı kanaatindeyim" dedi. Uçağı ziyaret eden vatandaşlar hem yerel hem de ulusal gazeteleri çay ve kek ikramları ile okuma fırsatı buldu. Ziyarete gelen öğrenciler de öğretmenleri nezaretinde hem oyun oynama hem de kitap ve gazete okuma fırsatı buldular" (Kastamonu Millet Kıraathanesi, 2018).

• Örnek 4:

İstanbul Cevizlibağ ilçesinde yaşayan bir vatandaş, ilçede kurulmuş durumda olan 'MerkezEfendi Millet Kıraathanesi'ni çalışma ortamının rahatlığı

açısından tercih ettiğini belirtmektedir. Millet Kırathanesi projesinin, öğrenciler için nimet olduğuna dikkat çekmektedir. Nedenini ise şu sözlerle anlatmaktadır: “Bu kırathaneler Türkiye’de neredeyse tamamı yoksul öğrenci kesimi için önemli durumdadır. Gününü bir simitle geçirmeye çalışan, interneti olmayan, çay parasını, çorba parasını zor bulan öğrenci için, bu kurumlar büyük bir nimet durumundadır. Ben bunu sosyal devlet anlayışı içerisinde değerlendiriyorum. Öngörüm şu ki; zamanla başka aktivitelerle de burası kültür merkezi durumuna gelecektir. Belirttiğiniz gibi şu anda çok kalabalık durumda değil, sadece öğrenciler sürekli kullanılmaktalar. Ama bir süre sonra tüm vatandaşlar buradaki potansiyeli fark edecektir. Kahve köşelerinde saatlerce kâğıt oynamaktan daha iyi bir alternatifin olduğunu anlayacaklardır. Burada en büyük görev belediyelerde bulunmaktadır. Belediyeler, bu merkezlerin yaygınlaştırılmasını ve kapasite olarak daha da büyümesini sağlamalıdır. Millet kırathaneleri zaman içerisinde aynı zamanda öğrenciler için sosyalleşebilecekleri bir alan durumuna da gelecektir. Kırathanelerin kesintisiz 7/24 açık olması en büyük temennimizdir” (Cevizlibağ Millet Kırathanesi, 2018).

Resim 4. MerkezEfendi Millet Kırathanesi (Cevizlibağ MerkezEfendi Millet Kırathanesi, 2018).

• Örnek 5:

Yazar ve dekoratör Abdurrahman Demirel şöyle demektedir: ‘Millet Kırathaneleri okuyan, misafir ağırlamasını bilenlere emanet edilmelidir’.

Kitaplı Kahve’yi İstanbul kültür hayatına kazandıran Abdurrahman Demirel, 2010 yılında Üsküdar Altunizade’de sanat ve edebiyat içerikli ‘Kitaplı

Kahve’yi açmasının ardından; Üsküdar Belediyesi tarafından açılan ‘Nevmekan’ın da projesini ve muhtevasını oluşturarak alt yapısını hazırlamıştır. “Bana gelen istek üzerine fikrin proje dosyasını hazırladım. Tanımlar, amaçlar, hedefleri yazdım, bir nevi swot analizi yaptım. Mekânın fikri üzerine içeriklerini ve bu içeriklerin nasıl uygulanacağını yazdım. Proje kitaplı kahve, sahne, sanat galerisi ve sanat okulu şeklinde olarak 4 başlıktan oluşuyordu. Pilot isim olarak da ‘Üsküdar Şehir Merkezi’ diye adlandırdım. Altı ay sonra merkezin fikre göre dekorasyonu devam ederken ‘Nevmekan’ın ismi arkadaşım Halil İbrahim İzgi ile bir köşe yazısı okurken ortaya çıktı. Mekânın iç ana görüntüsünde ‘Kitaplı Kahve’, yani kitaplar, söyleşiler, dinletiler, okuma grupları, ahşap masa ve sandalyeler ve tabii ki çay, kahve, tatlı ve tost gibi aperatifler olacaktı. Sahne fikrimiz de ise proje işlere sahne vermek veya sahne için özel projeler yaptırmaktı. Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen’in iradesi ve vizyonu Türkiye’imize özel ve örnek bir mekânı kazandırdı. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan da Nevmekan için, düşündükleri Millet Kırathaneleri için çok iyi bir örnek olduğunu söylemişlerdir” (Abdurrahman Demirel Millet Kırathaneleri Raporu, 2018).

Abdurrahman Demirel kültürel mekânların doğru bir fikir üzerine inşa edilmesi gerektiğinin altını çizerek, sözlerini şöyle tamamladı:

“İçeriği sadece kitap ve çalışma mekânı şeklinde kurgulanırsa, korkarım belli bir süre sonra önemini kaybedecek ve unutulacaktır. Millet Kırathanesi oluşturma fikrinin içeriğinin çok iyi planlanarak mekânın ona göre kurgulanması gerekmektedir. Biz bu mekânda ne yapacağız ve ne amaçlıyoruz? Bir ‘Kültürel Ara Mekân’ oluşmasını sağlamak en önemli hedef olmalı. İçerisinde sohbetler, dinletiler ve özel etkinlikler yapılarak kültürel alan oluşturmalı, buralara devam eden gençlere kendilerini ifade edecekleri ve fikirlerini uygulayacakları dergi, radyo gibi mecralar kurgulanmalıdır. Bu şekilde müdavimlerin mekânla aidiyet duygusu oluşacak ve buraları sahiplenmeye başlayacaklardır. Hangi şehirde kurulacaksa bu yerler, o şehrin okuyan ve insan ağırlamasını bilen şahsı bulunup ona emanet edilmelidir. Bu mekânda üniversite öğrencileri yarı zamanlı çalışma fırsatı bulmalıdır. Neticede doğru fikir üzerine oluşacak olan ‘Millet Kahvehaneleri’,

bulunduğu yerin en önemli kültürel ara mekânı ve neşe alanı olacak ve yeni bir kitle oluşmasına hizmet edecektir” (Abdurrahman Demirel Millet Kırathaneleri Röportajı, 2018).

Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de okuma kültürünün artırılması amacıyla, çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların temelinde şu 5 ilke öncelikli durumdadır:

- Kütüphanelerin sayısı arttırılmaktadır,
- Kütüphaneler daha eğlenceli hale getirilmektedir,
- Seyyar kütüphaneler kurulmaya başlanmıştır,
- Kitap fiyatları ucuzlama yoluna girmiştir,
- Kitap yazan veya kitap ile ilgili üretim yapan yayınevlerine yönelik teşvikler yapılmaya başlanmıştır.

Yukarıdaki 5 ilkeden yola çıkarak Türkiye’de ‘Millet Kırathanelerinin’ kullanım kültürünü artırabilmenin önemli olduğunu görmekteyiz. Bunun yanında bu kültürü arttırabilmenin yanında, zaman içerisinde kültüre eklenen yenilikleri göz önüne alarak kültürü mümkün olduğunca genişletmeyi amaçlamakta önem kazanmıştır. Çünkü günümüzde özellikle sosyal medya bağımlılığı bizi okumaktan ve kültürel çalışmalar yapmaktan bazı durumlarda geri tutabilmektedir. Millet Kırathaneleri açılması fikri, okuma mekânlarını geliştirebilmek açısından muazzam önemi olan bir proje durumuna gelmiştir. Günümüzdeki okuma mekânlarının birçoğu dijital ortamlardan sağlanmaktadır, bu nedenle bu tür oluşumları da destekleyip iki farklı grubu kanalize edebilmek gereklidir.

Toplumumuzda sosyal medya bağımlılığını azaltmak gerektiği gibi, insanların bilgilerini tazelemesinin önüne geçen her türlü zararlı alışkanlıktan toplum korunmalıdır. Burada büyük görev, bilgi uzmanlarına düşmektedir. Türkiye’de okuma alışkanlığının zayıf olduğunu varsayabiliriz. Bu durumdan kurtulmak için, bugün tartışılan kırathane modelinin önemli olduğu aşikârdır. Her mahallede bir kütüphane şeklinde dizayn edilen mekânlar, insanların uğrak noktası haline getirilebilmelidir. Örneğin Batı dünyasında okuma oranının yüksek olmasının nedeni her mahalle bir kütüphane bu-

lunmasıdır. Bu güzel durum, ülkemizde de hayata geçirilmelidir.

Çalışmanın sonucu olarak; aşağıdaki resimde (Resim 5) verildiği gibi bir ‘Millet Kırathanesi Modeli’ hayata geçirilebilirse hem kullanıcılar hem de çalışanların rahatça ve modern şartlar içerisinde kültürel çalışmalarını hayata geçirebilecekleri ortamlar inşa edilebilir.

Bilgi bir güçtür ve bilgi, insanları yücelten bir değerdir.

Resim 5. Millet Kırathaneleri Modeli

Kaynaklar

Abdurrahman Demirel Millet Kırathaneleri Röportajı, (2018). Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/millet-kiraathaneleri-bulundugu-yerin-nese-alani-olacak/1197867> (03.09.2018).

BYEGM Kırathanesi, (2018). Erişim adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=mddmywnJqoE> (24.08.2018).

Cevizlibağ MerkezEfendi Millet Kırathanesi, (2018). Erişim adresi: <https://ahvalnews6.com/tr/yasam/keksiz-millet-kiraathanesi> (14.09.2018).

Çankırı Millet Kırathanesi, (2018). Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/burasi-kutuphane-degil-kiraathane-cankiri-yerelfotogaleri-20416759/> (13.09.2018).

Kastamonu Millet Kırathanesi, (2018). Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/2018/gundem/yolcu-ucagi-millet-kiraathanesine-donustu-2531942/> (07.09.2018).

Kırathaneler Aslına Dönüyor, (2018). Erişim adresi: <http://www.bbyhaber.com/bby/2016/11/02/kiraathaneler-aslina-donuyor-cankiri-bby> (01.09.2018).

Kütüphaneciler Derneği Millet Kırathaneleri Gündemi, (2018). Erişim adresi: <http://www.bbyhaber.com/bby/2018/06/19/tkd-baskani-ali-fuat-kartal-kiraathane-gundemine-dair-aciklama-yapti> (22.08.2018).

Manisa Millet Kırathanesi, (2018). Erişim adresi: <http://www.yenicaggazetesi.com.tr/ilk-millet-kiraathanesi-acildi-195391h.htm> (09.09.2018).

Türklerde Kırathane Kültürü, (2018). Erişim adresi: <http://www.burshayat.com.tr/haber/turklerde-kiraathane-kulturunun-tarihi-157222.html> (10.09.2018).

KİTAP VE KÜTÜPHANE ÜZERİNE KONUŞMALAR

 Burak Arlı*

Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları, MBB tarafından gerçekleştirilen Kebikeç Seminerleri başlıklı konuşma serisi “Kitap ve Kütüphane Üzerine Konuşmalar” adıyla yayınladı.

Marmara Belediyeler Birliği Kütüphane ve Bilgi Merkezleri Platformunun Eylül 2017-Mart 2018 dönemi arasında düzenlediği Kebikeç Seminerlerinin metinleştirilmesi neticesinde ortaya çıkan kitabın içeriği, Dünya Kütüphanelerinden Örnekler başlığıyla Berrin Balkaş Yılmaz ve Selçuk Aydın’ın, Sahaflık ve Sahafları konusunda Emin Nedret İşli’nin, Kâğıt Restorasyonu konusunda Nergis Ulu’nun, Kitâbeler ve Mezar Taşı Kitâbeleri konusunda Süleyman Berk’in, Nadir Eserler konusunda Hüseyin

Türkmen’in ve son olarak Kitap ve Kütüphane Hatıraları konusunda Turgut Kut’un anlattığı ve kaleme aldıkları altı yazıdan oluşmaktadır.

“Türkiye’de Kitap ve Kütüphane çalışmaları nasıl yapılmaktadır? Mesleki sorunlara nasıl çözüm önerileri getirilebilir?” sorularıyla yola çıkan bu çalışma, günümüzdeki farklı kütüphanecilik perspektiflerine dair bir panorama oluşturmayı hedeflemektedir. Bu kitapta, Türkiye ve dünyadaki kütüphanecilik geleneklerine ve modellerine ilişkin bilgilerle, “kitap” üzerine farklı bakış açıları ve araştırma yöntemlerine dair kişisel anlatılarla karşılaşacaksınız.

* Marmara Belediyeler Birliği

AKİF EMRE ETÜT MERKEZİ

 İlknur Sevgen*

Günümüzde öğrencilerimizin en büyük sorunu ders çalışmak için uygun bir ortam bulamamaktır. Bahçelievler Belediyesi olarak öğrencilerimize bu konuda yardımcı olabilmek için etüt merkezlerini hizmete açtık. İlk çalışmamıza da Akif Emre Etüt Merkezi'ni açmayla başladık. Etüt Merkezimiz 2 Şubat 2017 yılında Bahçelievler Belediyesi Akif Emre Kültür Merkezi içinde hizmet vermeye başlamıştır. Pazar günleri hariç her gün 09.30-18.00 saatleri arasında açık olan salonumuz tüm öğrencilerimize ve kullanıcılarımıza açıktır.

15 yaş üstü ders çalışmak isteyen tüm öğrencilerimize hizmet verdiğimiz etüt merkezimiz 64 kişilik koltuk kapasitene sahiptir. Kitap sayımız 850'dir. Öğrenciler, mezun olup kariyer yapmak isteyenler, ev hanımları merkezimize sıklıkla gelen kullanıcılarımızdandır. Etüt merkezimiz sadece çalışma salonu değildir; vatandaşlarımıza ödünç kitap hizmeti de sunmaktadır. Kullanıcılar ister araştırmasını yapmakta, isterse ders çalışmakta ya da sadece

kitabını okumaktadır. Gazetesini alıp okumak isteyen huzurlu sessiz bir ortam arayan herkese merkez olarak açtık. Akif Emre Etüt Merkezi olarak amacımız kitabın her türlü değer gördüğü bir yer olmaktır.

Kullanıcılarımızın kitaba erişiminin sayıyla sınırlanmadığı, 15 gün süre içinde okuyabileceği kadar kitap alacağı bir ödünç sistemimiz bulunmaktadır. Yine aynı şekilde kablosuz internet erişimi ile kullanıcılarımız dizüstü bilgisayarı ya da cep telefonu ile ücretsiz internet erişiminden de faydalanabilmektedir.

Torununun ders çalıştığı yere uğrayarak gazetesini okuyan, sabahları sporunu yaptıktan sonra dinlenmek veya kitap okumak için salonumuza gelen kullanıcılarımıza keyifle hizmet sunmaktayız.

Sadece ders çalışılan bir yer değil kaliteli zaman geçirilen bir yer olmak Akif Emre Etüt Merkezi olarak varoluş amaçlarınızdan biridir.

* Bahçelievler Belediyesi Kütüphane Sorumlusu